

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlijk, 20 centiaem.
De aankondigingen, per drukregel, 15 centiaem.
De reklamen, per drukregel, 25 centiaem.

De Postryder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

De personen die van heden een abonnement aan den Postryder nemen voor het jaer 1866, zullen dit blad gratis ontvangen tot den eersten januarij aenstaende.

TONGEREN, DEN 28 NOVEMBER.

Byna al de dagbladen hebben zich deze week bezig gehouden met de aenzienlyke vermindering welke Napoleon zyn leger heeft doen ondergaen, en de meeste beschouwen dezen maatregel als eenen waarborg van de vreedzame inzichten des keizers. Wy aenzien denzelven insgelyk alzoo, edoch wy zyn er ver van af in de meening te deelen van hen die om deze enkele reden alle gevaer voor onze nationaliteit als definitievelijk verschoven achten.

De France, een zeer Napoleonsgezind blad, laet ons weten dat indien de legervermindering van Frankryk inderdaad een bewys is dat de keizer voor het oogmerk geene vergrooting van grondgebied in den zin heeft, men er nogtans niet uit besluiten mag dat deze gebeurtenis de staetkunde van Frankryk zal binnen of tegenhouden.

« Indien andere mogendheden het geraedzaam dachten — gaat de France voort — zich over te leveren aan eene heerschzuchtige en woeziekte politiek, zich in de avonturen te werpen en ten hinnen voordele de grondslagen der orde en des evenwigt in Europa te storen, zoo zoude Frankryk niet onbeweeglyk kunnen blyven in deze opruijng welke min of meer tegen hem zoude ingerigt zyn; wy zouden rondom ons de aenvallende magten niet kunnen zien toenemen zonder aan onze verdedigende positie te denken; wy zouden ons niet verplicht achten binnen onze grenzen te blyven, wanneer andere Staeten die zouden overschreden hebben welke de traktaten hun aangewezen hadden; wy zouden ons gedrag regelen naer de noodwendigheden van eenen toestand welke wy niet zouden verlangd noch gezocht hebben, maar die zonder ons, ondanks ons of tegen ons, zoude voortgebragt zyn.

« In een woord, wy zouden eenvoudigyk doen hetgeen de gezonde rede ons in zulk geval zoude aanraden; wy zouden, op onze beurt voorzorgen nemen en onze eigene veiligheid verzekeren door een evenwigt te herstellen dat ons de waarborgen zoude teruggeven welke de verwzelykte veranderingen zouden vernietigd hebben. »

Is dat niet duidelyk genoeg gesproken? De France wil zeggen dat Frankryk zyn gedrag inrigten zal naer dat van Pruisen. Neemt Bismark de hertogdommen, zoo zal Napoleon België nemen, of althans een gedeelte van hetzelfde.

Betrekkelyk deze laatste hypothese schryft men uit Parys het volgende :

« De ongunstige tydingen welke alhier gelooopen hebben nydens de gezondheid van den koning der Belgen, hebben aanleiding gegeven tot eene verdubbeling van geruchten over het bestaan van België zelf. Er is ditmaal sprake van verdeeling welke even zoo min door de openbare denkwyze in Frankryk als in België zoude goedgekeurd worden. De naem en de zaak wekken te regt geschandvleekte herinneringen op. Zulk eenen koop toeslaen ware voor de oogen van gansch het land de rol aennemen van de slechte moeder in het vonnis van Salomon. »

Uit de twee aenhalingen welke voarafgaen blykt : 1° Dat het denkbeeld der inpalming van België algemeen in Frankryk aengenomen wordt en dat men deze gebeurtenis als hoogst waarschyglyk aanziet by de dood des konings. 2° Dat de verdeeling van België volgens het principie der nationaliteiten eene andere toevallyghed is, welke, te gemoet gezien wordt en welke ten volle overeen komen zou met de handelwyze van Duitschland ten opzichte van Denemarke. 3° Dat het gevaer voor onze onafhankelykheid blyft voortduren zoo lang Pruisen aan zyne heerschzuchtige politiek niet verzaekt.

Klein landelyk wetboek.

DE HUERDERSGEVAREN.

1. Ik ben pachter; ik laet mynen huisraad, myn vee en myne oogsten door de eene of andere maetschappij tegen den brand waarborgen: is dat voldoende?

— Neen, gy moet ook tegen de *huerdersgevaren* doen verzekeren het huis en de er aenpalende gebouwen welke gy pacht.

2. Wat verstaet men door *huerdersgevaren*? — Ik veronderstel dat eene brandramp uwent komt uitbersten, en gy kunt niet bewyzen dat de brand voortkomt van een toeval of van eene hoogere magt, of van den slechten staet eener schouw, gy zoudt verplicht zyn aan uwen eigenaer de schade te betalen die door het vuur veroorzaekt werd. (Art. 1733 van het Strafwetboek.)

3. En wat behoef men te doen om aan deze *huerdersgevaren* te ontsnappen?

— Gy moet voorerst uwen pachtbrief te rade gaen. Indien uw eigenaer, door dezen huereedel, u de verplichting heeft opgelegd van de gebouwen ten uwen koste tegen brandgevaer te waarborgen, gy moet zulks doen, alsmede tegen de *huerdersgevaren*, indien de assurancie-maetschappij zich in de plaats heeft gesteld van 's eigenaers regten.

4. Sedert 20 jaren heb ik mynen huisraad, myn vee en myne oogsten tegen brandgevaer laten waarborgen. Nogtans waren de gebouwen niet tegen de *huerdersgevaren* verzekerd. Ik moet my dan niet bevestigd achten?

— Zekerlyk aen.

5. Waerom heeft de agent der assurancie-maetschappij my zulks niet gezegd?

— Ik weet het niet. Misschien was hy bang van dit punt aen te raken, omdat, vernemende dat ge iets meer zoudt te betalen hebben, misschien u zoudt onthouden hebben van uwe onroerende goederen tegen brandgevaer te verzekeren; en in dit geval had de agent zyne *per centen* verloren.

VERHAEL DER GEBUREN.

6. Het zou nu gebeuren dat de brand myner hofstede het vuur zou steken in een aengrenzend huis of hofstede, welke gevolgen zouden daeruit voor my ontstaan?

— Gy zoudt er verantwoordelyk over wezen, ten ware gy u tegen het verhael der geburen baddet laten vrywaren.

7. Nog eene assurancie? Zal dit dan niet eens eindigen?

— Het is zoo. De artikels 1382 en 1383 van het Burgerwetboek zyn stellig.

8. Het dunkt my dat het slechts byzonderlyk in de steden is, dat men zich tegen het *verhael der geburen* zou dienen te verzekeren?

— Dat is waer. Nogtans zyn er hofsteden die digt genoeg by andere gebouwen of hofsteden staan; en in dit geval, wil men teeneemaal gerust gesteld zyn, men zou zich ook tegen het *verhael der geburen* behooren te verzekeren.

(Les Cultivateurs réunis)

Men schryft uit St-Truiden :

Verleden dingsdag namiddag om vier ure zyn aen de arme vrouwen die door de Dames der Barmhertigheit gepatrooneerd worden, kleedden ontgedeld in de groote zaal van het pensionaer der Ursulinen. In den naem der armen bedanken dat zy liefdadige Dames, en wy wenschen dat zy menigmael zulke onderlingen mogen vernemen. Niets is er noodzakelyker in onze stad dan voor de kleeding der armen te zorgen. Brood en brand ontvangen zy van het armbestier, maar deksel en kleeding ontbreekt in vele huisgezinnen. Het feest der armen werd ongeluisterd door letter- en toonkundige oefeningen, meesterlyk uitgevoerd door de leerlingen van het g'sticht. Al de aenwezigen hebben de overtuiging medege dragen dat het onderwys en de opvoeding der pensionnairen niets te verlangen laet.

— De stad Turnhout is in rouw gedompeld door het overlyden van haren achtbaren burgemeester, M. J. A. A. Dierckx, advocaat, sedert ruim 30 jaren lid van den gemeenteraad, lid van den provincialen raad, ridder der Leopoldsorde, oud-notaris, welke vrydag namiddag is overleden. Hy werd geboren te Turnhout den 8 september 1802, en was weduwenaar van wyle Meijuffrouw Van Genechten. De gemeente verliest in hem een vaderlyken, dienstvaardigen en zachtzinnigen bestierder, de samenleving een harer verlichte en toegeevende leden, de armen een milden weldoener. De klokken worden te Turnhout drymaels daegs, tot teeken van rouw, geluid.

— Men schryft uit Brussel, 26 november: De *Etiole* zegt dat M. Chazal, minister van oorlog, ten gevolge der beten die hy van zynen aep had bekomen, tamelyk erg ongesteld is geweest. Zyn toestand, zonder evenwel de minste onrust in te boezemen, laet toch nog te wenschen over.

— Maendag ten 8 ure, heeft te Brussel in den *Lion belge*, (Groote Markt) weer eene republiekische — socialistische meeting plaats gehad. Het dagorde meldt : 1° republiekisch-social-

tych stelsel; 2° antwoord op den laster der doktrinaire en klerikale pers. Vier *citoyens* hebben den oproep onderkerend: F. Roman, C.-F. Maetens, J.-J. Pellerin en A.-J. Sacre.

— Men schryft uit Dossel: Wy wonen hier in het land van beloften. Nauwelyks is de eerste vrucht van den boom of een tweede bloesem en kort daerna een tweede vrucht vertoonen zich. Zoo merkt men by M. Slootmakers alhier eenen appelboom op, die met de tweede vrucht voor dit jaer rykelyk beladen is, en iets wat nog meer opmerkenswaardig is, dat de vruchten in fyndeheid van smaak zoo verre de eerste overtreffen, dat men ze er niet mag by vergelyken.

— In juny van het aenstaende jaer, moet de hernieuwing van de helft der Kamer van Volksvertegenwoordigers plaats grypen, in de afredende provincien Limburg, Luik, Henegouwen en Oost-Vlaenderen.

— Eene vreeslyke slachting heeft maendag laest plaats gehad op de nyverheidspoorweg van Preton naar Manage. De trein is dwars door eene kudde schapen gevlogen, die zonder oorlof op de baan liep, en 24 hier ongelukkige dieren zyn ter plaats gebleven.

— Dat men te Brussel niet zeer haestig is in het verrigten van reddingswerken, schynt daeruit te blyken, dat de ongelukkige putwerker welke den 9 dezer onder eene aerdinzakking werd begraven, nog altyd in den grond bedolven ligt.

Zieher eene omstandigheit, welke door de ooggetuigen van die smertelyke gebeurtenis wordt verteld :

Op het oogmerk dat aerde en zavel hem gedeelatelyk deden verdwynen, hoorden zyne werkgelieven hem duidelyk zeggen: « Myn God! heb zorg voor myne kinderen! » Er ontstond toen eene tweede instorting, waeronder hy geheel bedolven werd.

De ongelukkige was weduwenaar, vader van een kind en had een weesje, een kind zyns broeders, aengenomen. Voor deze twee wezen was er gisteren, ter plaetse van de ramp, eene schaal gesteld, om de aelmoezen te ontvangen. Dezen morgen zyn de werken hervat.

— Men leest in den *Europa* :

« De afsnyders van hairlokken, welke over 2 jaren gansch Duitschland in opschudding bragten, schynen op nieuw in Hongarië de aendacht op zich te willen trekken.

« Dezer dagen is eene dame in de evangelische kerk der citadel van Baden het slagtoffer dier hairdieren geweest; terwyl zy zat te bidden heeft men haer verscheidene schoone hairlokken afgesneden. De arme dame is den diefstal slechts gewaar geworden, toen zy in hare woning was teruggekeerd. »

By ons heeft men voor geene hairdieren te vreezen: valsche lokken zyn het stiel niet weerd.

— In het godshuis van Gayette (Frankryk) is een ouderling, Thomas Roux, overleden, oud omtrent de 121 jaren. Sedert meer dan 60 jaren leefde hy van de openbare hefdadigheit, nam zyn morgendmael in een pachthof, etende en slapende in een ander. 's Zomers op strooi, 's winters in het hooi slapende, wist de man niet meer wat een bed was.

Gedurende een der strengste winters deed men hem schier met geweld in 't godshuis van Gayette treden; hy telde toen 110 jaren. Maer nauwelyks was de winter daer, of hy trok er van door, zeggende: « Ik ben gelyk de vogel; van zoobaest ik de zonne zie, wil ik op het veld loopen. »

Hy hernam zyn leven als bedelaer, tot dat hy door zyne krachten verraden, genoodzaekt was, op 115 jarigen leeftyd. Gayette te blyven, om er niet meer uit te komen. Hy had geene bloedverwanten meer; zyne familie is sedert lang verspreid, en niemand is den ouderling in zyne laatste uren komen bezoeken. Zyn overlyden was voor gansch het kanton, waer eene *le Bonhomme Cent-ans* kende, eene gebeurtenis.

— De inenting der besmettelijke vzeziekte is in Holland beproefd geworden op schapen en geiten. Het gistof is zonder uitwyskel gebleven op de geiten, maer de schapen zyn door de ziekte aengerand geworden.

— Een engelsche dokter met naam Crisp heeft door zich zelve de proef willen nemen of het eten van vleesch der door de rundziekte aengedane dieren nadeelig aen de gezondheid is. Het schynt dat hy er zich niet slecht heeft mede bewonden.

— Tydingen uit Napels melden dat de cholera aldaer vermindert.

— Men schryft uit Londen, 25 november :

De *Times* meldt, dat lord Loftus, minister van Engeland te Munchen, lord Napier als minister der koningin te Berlyn zal opvolgen.

— Een nieuw ongeluk, hetwelk bewyst hoe geveerlyk het is spelden of naelden in den mond te nemen, heeft den 20 dezer te Weenen plaats gehad. De dochter van eenen ambtenaar hield zich bezig met de toebereidens van haer toilette voor haer aenstaende huwelyk. Gelyk het dikwyls gebeurt, nam zy eene naeld tusschen de tanden. Ongelukkig zwelgde zy dezelve in. De geneeskundige hulp is zonder uitslag gebleven. Eenige uren later stierf de ongelukkige in de armen van haren verloofde.

— SCHOONE REDEN. — Waerom zyl gy uit uw laeste dienst gegaen? vroeg mevrouw B. aen een meisje dat zich by haer kwam aenbieden. — Wel, mevrouw, was het antwoord, omdat ik er te goet uitzag; als ik de deur opende, zagen de heeren my voor een der dochters van den huize aen.

Politieke verrekkyen.

Eene paryzer korrespondentie meldt dat M. Drouyn de Lhuys eene openzendbrief betreffende de vermindering van het leger heeft gericht tot de diplomatieke agenten van Frankryk in den vreemde. Dit dokument geeft eenige ontleggynge welke ten doel hebben om de politieke strekking van den maatregel bloot te leggen en de teleurstelling die men door het geringe cyfer der legervermindering zou kunnen ondervinden te voorkomen.

De *Patrie* van Parys bevat de volgende nota : « Men verzekert dat Spanje aen de kabinetten van Londen en Parys heeft doen kennen, dat het geneigd is de europaeische bemiddeling in de zaak van Chili aen te nemen. Eene spaensche depeche, aen den admiraal Pariza gezonden, beveelt hem de chilsche havens niet aen te tasten. De dagbladen van Madrid vragen de internationale bemiddeling om het te vereffenen. »

Hetzelfde blad meldt verder, dat de gedelegeerden der steden welke met Chili handel drijven de verzekering van Frankryk hebben gekregen, dat er krachtadige maatregelen zullen genomen worden om den franschen handel te beschermen.

Van eenen anderen kant vernemt men nogtans dat op de dagteekening van den 9 oktober die admiraal zich reeds van vyftien chilsche koopvaardyschepen had meester gemaakt sedert het begin van de blokkeering der chilsche rgering, van haren kant, had vergunningsbrieven uitgegeven om jacht te maken op den spaenschen koophandel. Een vyfjagtal der brieven zyn te New-York aengekomen, en reeds hebben twee vrybuiters onder chilsche vlag die haven verlaten.

Uit eene romeinsche korrespondentie blykt dat ongeveer 4,000 man uit Roomen waren vertrokken op de dagteekening van den 18 dezer. De 10,000 man welke thans het fransche bezettingskorps uitmaken, zyn verspreid in de drie provincien Roomen, Cavita-Vecchia en Viterbe. De beide provincien Frosinone en Velletri zyn ontruimd geworden, en hare fransche bezettingen zyn in Roomen geconcentreerd om aldaer de 4,000 man die vertrokken zyn te verzamelen. Daerentegen zyn deze beide provincien thans bezet door pauselyke troepen ten getalle van omtrent 2,150 man, over het opperbevel van kolonel Azzanes. Dit getal is voldoende geoordeeld door deskondigen, mit hoofde van den goeden geest waermede die troepen bezeld zyn, alsook ten gevoere hunner doeltreffende verdedig. onder de verschillige hoofdlaeten.

Tydingen uit Konstantinopel, van den 15 dezer, melden dat de expeditie tegen de oproerlingen van Kotzandagh eene nederlaeg heeft geliden. Eene dryvendeg brug is gebroken; de troepen die er op gingen zyn verdronken in de golven, en een bataljon, dat aen den overkant was, is omringd en vermoord geworden.

Door eene ukase van den 12 dezer heeft de keizer van Rusland de stad Taschkend in Turkestan, benevens een uitgestrekt grondgebied, in het keizerryk ingelyfd. Men ziet daeruit dat het nieuwe recht in Azië met een goeden uitslag als in Europa wordt toegepast. Rusland betoont zich klaerlykelyk op de hoogte der hedendaegsche beschaving, en het komt ons niet twyfelachtig voor, dat geheel Turkestan welhaest onder de russische overheersching zal vallen.

Het gerucht van het aenstaende vertrek des franschen ministers te Washington, hetwelk door eene telgrafische depeche van New-York aen de dagbladen van Halifax was gemeld, is geloggrast door de laatste tydingen uit de Vereingde-Staeten. Het fransche dagblad van New-York, de *Courier des Etats-Unis*, van den 10 dezer, zegt zelfs dat « de betrekkingen tusschen den franschen minister en de amerikaensche regering nooit beter zyn geweest. » By zulk eene log-nstraffing behoef niet nader betoog gevoerd te worden.